

Program dogodkov ob Dnevu očarljivih rastlin maj 2016

27. maj 2016, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 15h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Očarljivi pogled v rastline (Opazovanje rastlin z mikroskopom)

Pogled v mikroskop vam bo razkril, kako so rastline zgrajene, kje se pretakajo njihovi sokovi, razumeli boste njihovo uporabno vrednost in spoznali, da je pogled v rastline pogled v osnovne zakonitosti življenja.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Fotosinteza - kako rastline izmenjujejo pline s svojim okoljem? (Praktični prikaz na stojnici)

Na stojnici vam bomo prikazali meritve fotosinteze ter razložili, kako je ta proces odvisen od nekaterih okoljskih dejavnikov npr. od jakosti svetlobe. Fotosintezno aktivnost zelenih listov boste lahko izmerili tudi sami, skupaj pa bomo sestavili enačbi za fotosintezo in dihanje.

organizira Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Kako poteka transport vode po rastlini? (Praktični prikaz na stojnici)

Posebej pri visokih rastlinah, drevesih, predstavlja dvig vode iz korenin v najvišje dele za rastlino zahtevno nalogo. Kakšne sile so potrebne za ta transport in kakšne morajo biti strukturne prilagoditve rastlinskih tkiv, da je prevajanje vode učinkovito?

organizira Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Ustvarimo vrt (Praktični prikaz na stojnici)

Vrt je prostor počitka, zabave, igre in učenja. Skupaj z udeleženci bomo s pomočjo krajinskih arhitektov ustvarjali iz vrtnih gradiv mini vrtove in iskali sveže ideje za oblikovanje okolice hiše.

organizira Oddelek za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Očarljivi les (Praktični prikaz na stojnici)

Na stojnici bomo obiskovalcem predstavili značilnosti, izgled in uporabo različnih domačih in tujih lesnih vrst. Opazovali bomo les pod mikroskopom in spoznali okoli 5000 let star »arheološki les«, najden na Ljubljanskem barju.

organizira Oddelek za lesarstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Največji zeleni očarljivci - drevesa (Praktični prikaz na stojnici)

Spoznali bomo največje zelene očarljivce – drevesa. Z vsemi čutili bomo v zanimivem kvizu ugotavljali kako zelo raznolik in pisan je svet dreves.

organizira Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Gozd eksperimentov (Praktični prikaz na stojnici)

Z raziskovalci Gozdarskega inštituta Slovenije boste raziskovali in spoznavali čudoviti svet gozdov. Skupaj bomo odkrivali skrivnostni gozdni podzemni svet, spoznali razvoj in odraščanje dreves od semena do drevesnih orjakov ter opazovali kroženje vode v gozdnih ekosistemih.

organizira Gozdarski inštitut Slovenije

27. maj 2016, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 15h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Razmnoževanje rastlin brez semen (Praktični prikaz na stojnici)

Prikazali bomo načine kako lahko rastline razmnožujemo v laboratoriju. Poleg bolj znanega načina s pomočjo semen bomo bolj natančno predstavili tehniko tkivnih kultur, ki je podobna razmnoževanju s potaknjenci in nam omogoča, da iz različnih delov rastline v kratkem času pridobimo veliko število novih rastlinic, ki so klone matične rastline.

organizira Nacionalni inštitut za biologijo

Postopki analize rastlin v laboratoriju (Praktični prikaz na stojnici)

Prikazali bomo postopke, ki se v laboratoriju uporabljajo pri analizi rastlin z namenom določanja lastnosti rastlin ali pa določanja prisotnosti škodljivih organizmov. Obiskovalci bodo vzorce rastlin pripravili za analizo z molekularnimi metodami.

organizira Nacionalni inštitut za biologijo

Očarljivo jagodičje (Praktični prikaz na stojnici)

Na stojnici bodo predstavljene poznane in manj poznane jagodičaste sadne vrste, njihov pomen v prehrani in obseg pridelave v Sloveniji. Poudarjena bo raznolikost med posameznimi jagodičastimi vrstami in sortami ter primerjava z drevesastimi sadnimi rastlinami. Tematika bo predstavljena na plakatih, z vlončenimi rastlinami, plodovi in sušenimi plodovi nekaterih manj poznanih jagodičastih sadnih vrst.

organizira Oddelek za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo Kmetijskega inštituta Slovenije

Mednarodno leto zrnatih stročnic (Praktični prikaz na stojnici)

Stročnice so zaradi številnih pozitivnih lastnosti (visoka vsebnost beljakovin, ugodna mineralna sestava, idr.) pomembne tako za prehrano ljudi kot za krmo živali. Različne vrste so v Sloveniji pridelovali že stoletja. Kdo ne pozna fižola, graha? Bob pa je skoraj popolnoma izginil z naših vrtov in polj. Spoznali ga boste na naši stojnici, kot tudi druge vrste stročnic. Pomen stročnic so prepoznali tudi Združeni narodi in leto 2016 razglasili kot Mednarodno leto zrnatih stročnic.

organizira Oddelek za poljedelstvo, vrtnarstvo, genetiko in žlahtnjenje Kmetijskega inštituta Slovenije

Očarljive rastline na klik (Praktični prikaz na stojnici)

V Sloveniji raste več kot 3.000 samoniklih višjih rastlin in vsaka ima svojo zgodbo. Če želimo te zgodbe odkrivati, moramo najprej ugotoviti imena rastlin. Pri tem si pomagamo z določevalnimi ključi, ki so v obliki interaktivnih določevalnih orodij dostopni tudi preko telefonov in računalnikov. Pridružite se nam in se preizkusite v določanju rastlin, spoznajte očarljive zgodbe rastlin na klik!

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

Seme – vir novega življenja (Praktični prikaz na stojnici)

Seme je za rastlino izredno pomembno, saj iz njega zraste nova rastlina. Semena so najrazličnejših oblik in velikosti. Nekatero rastlinske vrste se med seboj razlikujejo celo samo po videzu semen. Otroci bodo na stojnici spoznali različna rastlinska semena, si jih s pomočjo lupe ogledali in glede na njihovo obliko in velikost poskušali ugotoviti, na kakšen način se razširjajo. Vsak bo lahko izdelal tudi modelček javorjevega plodu.

organizira Botanični vrt Univerze v Ljubljani

27. maj 2016, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 15h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Tudi invazivke so lahko očarljivke (Praktični prikaz na stojnici)

Invazivne vrste rastlin, ki jih najdemo v Sloveniji, bomo spoznali preko igre spomin, na katerem so fotografije tujerodnih invazivnih vrst. Skozi igro bomo poskušali obiskovalcem približati problematiko »invazivk«, hkrati pa povedati še kakšne zanimivosti, zaradi katerih so lahko tudi očarljive.

organizira Društvo študentov biologije

Očarljivi svet zelenih alg (Praktični prikaz na stojnici)

Na kaj najprej pomislite ob besedi alge? Na morje in na tiste velike rjave alge, ki tvorijo prave podvodne gozdove na morskem dnu? Toda, alge so lahko tudi precej drugačne! Največ alg je zelo majhnih, tako da jih lahko opazujemo šele s pomočjo mikroskopa. Na delavnici bomo skupaj raziskali zanimivi svet zelenih alg in se naučili, zakaj so alge pomembne.

organizira Društvo študentov biologije

Rastline iz časa dinosavrov (Praktični prikaz na stojnici)

Od golega kamna do zelenega planeta. Kako so rastline osvojile kopno in kako je svet izgledal nekoč? Spoznali bomo rastlinske žive fosile in si vsak svojega zasadili v lonček.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Mesojede rastline (Praktični prikaz na stojnici)

Na stojnici mesojedih rastlin bomo spoznali različne vrste in strategije lova mesojedih rastlin. Zgradbo rastline si bomo podrobneje pogledali s pomočjo lupe. Spoznali bomo, kakšno je njihovo življenjsko okolje in ugotovili, zakaj v svoje pasti lovijo različne organizme. V vrčkih mesojedih rastlin so se vzpostavile zanimive življenjske združbe, saj so se določeni organizmi prilagodili na življenje v njih na najrazličnejše načine, ki jih bomo tudi spoznali. Na koncu delavnice bomo izdelali vsak svoj papirnati model mesojedke, ki ga boste lahko odnesli domov.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Rastline pišejo! (Praktični prikaz na stojnici)

Obiskovalci bodo na stojnici spoznali različne rastline, ki jih zaradi vsebnosti barvil lahko uporabljamo tudi za pisanje. Napisali bomo skrivno sporočilo z nevidnim črnilom in pokazali, kako se ga odkrije.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Rastlinski sokovi (Praktični prikaz na stojnici)

Rastline so polne sokov, ki so najrazličnejših okusov in tudi barv. Kako sokovi pridejo v rastlino in kako se po njej prevajajo? Kje se porabljajo in kje se skladiščijo? Vse to bomo spoznali na stojnici.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Naravno ali umetno sladilo? (Praktični prikaz na stojnici)

Na delavnici bomo spoznali, kje vse rastline lahko skladiščijo sladkorje. Pogovorili se bomo o prednostih in slabostih naravnih in umetnih sladil. Z okušanjem bomo poskušali ugotoviti razliko med njimi.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

27. maj 2016, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 15h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Smutiji za zdrav začetek dneva (Praktični prikaz na stojnici)

Priprava lahkega, zdravega, prehransko bogatega in osvežujočega napitka je vse, kar potrebujemo, da dan začnemo polni energije. Na naši stojnici boste spoznali bistvene značilnosti smutijev. Skupaj bomo naredili zelenjavne in sadno-zelenjavne napitke ter jih senzorično ocenili.

organizira Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Živilska šola

Mikoriza (Praktični prikaz na stojnici)

Na stojnici vam bomo predstavili poseben odnos med rastlinami in glivami, mikorizo. Povedali vam bomo, zakaj je to sožitje pomembno, lahko pa si ga boste pogledali tudi pod mikroskopom.

organizira Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Živilska šola

Lukarija (Praktični prikaz na stojnici)

Na stojnici bomo predstavili slovensko avtohtono sorto čebule, Ptujski rdeči luk. V okviru projekta Erasmus+ smo našo čebulo posadili v vseh partnerskih državah, in sicer v Turčiji, na Portugalskem, v Španiji in na Slovaškem. Na stojnici bodo obiskovalci na zanimiv način spoznali čebulo, saj bodo čebulo lahko mikroskopirali, se seznanili z njeno zgradbo, prikazali bomo pojoče čebule, sestavljali puzzle čebul ter pripravili špansko omleto s čebulo. Obiskali nas bodo tudi predstavniki partnerskih držav, ki bo ravno takrat pri nas na izmenjavi.

organizira Osnovna šola Stična

Zelišča (Praktični prikaz na stojnici)

Na stojnici bomo predstavili zelišča iz našega šolskega vrta. V okviru projekta Erasmus+ smo izgradili šolski zeliščni vrt in na njem vzgojili zelišča. Učenci so zelišča posušili in iz njih izdelali različne zeliščne pripravke: zeliščna mila in kreme, zeliščne soli in zeliščne čaje. Predstavili bomo razlike v izgledu, vonju in okusu zelišč ter zdravilne učinke sledečih zelišč: rožmarin, meta, timijan, ameriški slamnik, kamilica, meta, melisa in sivka.

organizira Osnovna šola Stična

Proces fermentacije in uporaba fermentiranih produktov (Praktični prikaz na stojnici)

Na delavnici bomo predstavili proces fermentacije ter razlike med živo in mrtvo hrano. Praktično bomo svetovalo, kako lahko z uporabo fermentiranih izdelkov telesu koristimo. Povedali bomo tudi nekaj receptov za pripravo prigrizkov iz fermentirane hrane. Živo hrano boste lahko opazovali tudi pod mikroskopom.

organizira Inštitut S.U.R.F., Inštitut za raziskovanje in uresničevanje priložnosti

27. maj 2016, od 17h do 17:30, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
za individualne obiskovalce

Uporaba fermentiranih izdelkov pri pripravljanju vsakodnevnih obrokov (Kuharska delavnica)

Televizijski voditelj Danilo Ivanuša bo predstavil pomembnost žive hrane v naši vsakdanji kuhinji in vam zaupal nekaj okusnih receptov za najmlajše in njihove starše. Razložil vam bo pomen fermentiranja različnih surovin in uporabe le-teh pri pripravljanju vsakodnevnih obrokov. Približal vam bo postopek priprave in vas navdušil nad njeno preprostostjo in uporabnostjo, predvsem pa njeno visoko zdravilno vrednostjo. O okusnosti pa se boste lahko prepričali sami.

za otroke in družine

organizira Inštitut S.U.R.F., Inštitut za raziskovanje in uresničevanje priložnosti

27. maj 2016, ob 17:30, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana za individualne obiskovalce

Prehranska varnost kot izziv 21. stoletja – ali kje se je zalomilo?

(Predavanje)

Prehranska varnost je postala v 21. stoletju ena od tistih besednih skovank, katero pogosto v svoje nastope zelo površno vpletajo politiki. Postala je tudi pomembna politična tema, ki je velikokrat cilj populistične propagande; slednja pa se izrablja za zameglitev izvora problemov, povezanih z varno hrano. Na strani Svetovne zdravstvene organizacije jo obravnavajo bolj resno in zapišejo, da o prehranski varnosti govorimo takrat, ko imajo vsi ljudje vedno dostop do dovolj varne in hranljive hrane za vzdrževanje zdravega in aktivnega življenja. Koncept prehranske varnosti vključuje tako fizični kot tudi ekonomski dostop do hrane, ki mora zadostiti tudi posebnim zahtevam in navadam ljudi. Z eksponentno naraščajočim številom prebivalstva je prehranska varnost postala zelo zapleteno področje vzdržnega razvoja, povezanega z okoljem, trgovino in ne nazadnje podhranjenostjo. Zagotavljanje varne hrane za vse je danes tudi pomembna znanstvena usmeritev. V predavanju bodo predstavljeni biološki in zgodovinski okvirji, ki so pripeljali do težav s prehransko varnostjo in kako se z njo danes spopadamo raziskovalci na Nacionalnem inštitutu za biologijo.

za odrasle

predava Marina Dermastia, Nacionalni inštitut za biologijo

14. maj 2016, ob 11h, 12h, 13h in 14h, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta

Javno vodstvo po Alpskem botaničnem vrtu JULIANA

Spoznali boste rastline, ki maja cvetijo v Juliani. S pomočjo interaktivnih določevalnih ključev boste njihova imena lahko poiskali tudi sami. Po vrtu bo vodila Špela Novak, kustodinja. Vstopnina po ceniku, izposoja interaktivnih vodnikov in udeležba na vodenju pa sta brezplačni.

za vse ciljne skupine

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

18. maj 2016, od 8:30 do 18:30, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta

Prost vstop v Alpskem botaničnem vrtu JULIANA

Juliana je najstarejši alpski botanični vrt na Slovenskem. Leta 1926 ga je ustanovil Albert Bois de Chesne. V vrtu raste okrog 600 različnih rastlin. Pestra mešanica alpskih in kraških vrst nas vedno znova očara in prav po tem se Juliana razlikuje od ostalih, mnogo večjih alpskih vrtov po Evropi.

za vse ciljne skupine

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

18. maj 2016, od 10h do 18h, Prirodoslovni muzej Slovenije, Muzejska 1, 1000 Ljubljana

Prost vstop v Prirodoslovni muzej Slovenije

Ta dan je tudi mednarodni dan muzejev in zato je prost vstop od 10. do 18. ure ter 20 % popust na publikacije PMS na blagajni muzeja. Muzealci vsako leto praznujemo Mednarodni dan muzejev. Tudi letos ga v Prirodoslovnem muzeju Slovenije povezujemo z mednarodnim Dnem očarljivih rastlin. Tema letošnjega Mednarodnega muzejskega dne je Muzeji in kulturna krajina.

za vse ciljne skupine

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

19. maj 2016, ob 18h, Prirodoslovni muzej Slovenije, Muzejska 1, 1000 Ljubljana

Očarljive rastline parkov in zelenic (Predavanje iz cikla Moje zeleno mesto)

Na predavanju bomo spoznali bolj ali manj očarljive rastline, ki jih srečujemo v parkih. Jih lahko najdemo tudi v naravi, ali so jih k nam prinesli iz drugih krajev? Predavala bo Špela Novak.

za odrasle

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

21. maj 2016, ob 9h, s parkirišča na Turjaku

Botanični sprehod

Z enim največjih poznavalcev slovenskih orhidej Brankom Dolinarjem bomo odkrivali zanimivi svet orhidej in drugih redkih rastlin na poti od Turjaka do Rašice. Zanimale nas bodo cvetoče rastline suhih in mokrih travnikov ter cvetoče orhideje v gozdnem prostoru. Pot ni zahtevna, vodi večinoma po učni gozdni poti, priporočamo pa primerno obutev (močnejši pohodni čevlji). Botanični sprehod bomo zaključili na Trubarjevi domačiji, nazaj pa se sprehodili po novi sprehajalni poti ob glavni cesti (lahko pa uporabite tudi javni prevoz). Potrebne prehodne prijave na info@zavod-parnas.org.

za vse ciljne skupine

organizira Zavod PARNAS, Metka Starič

21. maj 2016, ob 12h, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta

Žuželke v JULIANI

Barviti metulji, lesketajoče minice, kozlički z dolgimi tipalkami... Pisana paleta rastlin v Juliani privablja tudi številne žuželke. Na vodenju vam bo muzejski svetnik Tomi Trilar predstavil žuželke, ki jih boste opazili v vrtu. Vstopnina po ceniku, izposoja interaktivnih vodnikov in udeležba na vodenju pa sta brezplačni.

za vse ciljne skupine

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

27. maj 2016, ob 11h, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 90a, Hoče, predavalnica Auditorium Magnum

Himalajski botanični utrinki - od Kašmirja do Junana (Predavanje)

Himalaja je sveto gorstvo, gorovje presežkov. Območje z bogato biodiverzitetjo. Od afganskega Kašmirja na zahodu pa vse tja do kitajskega Junana na vzhodu se Himalaja spreminja. Sprva kaže svoj visokogorski suh obraz, nato pa se njeni vrhovi znižajo, pokrajina postane vlažna, monsunska. Tako kot se spreminja rastlinstvo in živalstvo, se v tem kalejdoskopu ekosistemov prepletajo tudi kulture, jeziki in običaji prebivalcev ter dajejo temu botaničnemu raju edinstven pečat.

za vse ciljne skupine, študente ter učence osnovnih in srednjih šol

Andrej Paušič, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru

27. maj 2016, ob 13h, Botanični vrt Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 90a, Hoče

Dan očarljivih rastlin v Botaničnem vrtu Univerze v Mariboru (strokovno vodstvo)

Ob dnevu očarljivih rastlin vabimo obiskovalce na brezplačno strokovno vodenje po botaničnem vrtu Univerze v Mariboru (www.fkbv.uni-mb.si/botvrt/), kjer lahko spoznate delček rastlinskega bogastva, ki ga ponuja vrt v prečudovitem ambientu pod Pohorjem.

za vse ciljne skupine ter učence osnovnih in srednjih šol

organizira Botanični vrt Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru

28. maj 2016, ob 10h, izhodišče: spomenik dr. Juliusa Kugyja v Trenti

Gorski vrt, za vse odprt (Sprehod, ogled botaničnega vrta, odprtje razstave ilustracij, predstavitev knjige, zgodbe)

Pot nas bo vodila po Soški poti vzdolž smaragdne Soče z ogledom naravnih in kulturnih posebnosti Trente. Ogledali si bomo botanični vrt Juliana. V Informacijskem središču Triglavskega narodnega parka Dom Trenta bo sledila manjša trentarska pogostitev (čompe s skuto in pecivo), nato pa predstavitev otroške knjige *Gorski vrt, za vse odprt* pisateljice Polonce Kovač in odprtje razstave ilustracij Jelke Godec Schmidt. Irena Cerar pa bo vse skupaj povezala z nitjo zgodb.

za družine

organizira Triglavski narodni park

Dan očarljivih rastlin koordinira

Slovensko društvo
za biologijo rastlin

Sofinancira

Mestna občina
Ljubljana

